

Til lovforslag nr. L 67. Betænkning afgivet af kommunaludvalget den 2. maj 1984

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af de kommunale styrelseslove

Udvalget har behandlet lovforslaget i nogle møder og har herunder stillet spørgsmål til indenrigsministeren, som denne har besvaret skriftligt. Desuden har udvalget haft lejlighed til ved en drøftelse med indenrigsministeren og nogle af dennes embedsmænd at foretage en teknisk gennemgang af lovforslaget.

Endvidere har udvalget modtaget skriftlige henvendelser fra:

Amtsrådsforeningen i Danmark,
Kommunernes Landsforening og
Tinglev kommune.

De skriftlige henvendelser fra Amtsrådsforeningen i Danmark og Kommunernes Landsforening er optrykt som bilag til betænkningen. Endvidere er optrykt nogle af udvalgets spørgsmål og indenrigsministerens svar herpå.

Indenrigsministeren har understreget over for kommunaludvalget, at den foreslåede strafbestemmelse udelukkende har til hensigt at stoppe et hul i sanktionssystemet.

Da kommunalbestyrelsesmedlemmer ikke omfattes af straffelovens regler om straf for pligtforsømmelse, er der forekommet nogle ganske få, men grove tilfælde, hvor der ikke har kunnet gribes ind.

Landets kommunalbestyrelser er naturligvis påpasselige og samvittighedsfulde, og den foreslåede strafbestemmelse er derfor givet et meget snævert anvendelsesområde. Efter bestemmelsens indhold kan straf kun komme på tale, hvor der foreligger en grov pligttilsidesættelse. Med denne formulering begrænses reglens område netop til de meget sjældne, men grove tilfælde, hvor det ville virke stødende for almindelig retsbevidsthed, hvis der ikke kunne gribes ind.

Der kan efter den foreslåede bestemmelse alene anvendes bødestraf. Bl.a. for at sikre, at påtaleadgangen administreres med hensyntagen til de særlige arbejdsvilkår, som er kommunalbestyrelsesmedlemmers, er det efter den foreslåede regel en betingelse for, at tiltale kan rejses, at tilsynsmyndigheden fremsætter anmodning om det. Statsadvokaten vurderer herefter selvstændigt, om der er tilstrækkeligt grundlag for påtale. Den endelige vurdering af, om pligttilsidesættelsen er af så grov en beskaffenhed, at en bøde bør idømmes, foretages herefter af domstolene.

Indenrigsministeren har over for udvalget understreget, at formålet med den foreslåede regel således på ingen måde er at udsætte landets kommunalbestyrelsesmedlemmer for en øget strafrisiko, men alene at skabe mulighed for at gribe ind i sådanne tilfælde, hvor der ikke kan herske fornuftig tvivl om, at en bøde efter almindelig opfattelse vil blive opfattet som rimelig.

Indenrigsministeren har endvidere over for udvalget fremhævet, at forslagens præcisering af tilsynsmyndighedernes øvrige reaktionsmuligheder ikke tilsigter nogen skærpende af reglerne om kommunalbestyrelsesmedlemmers ansvar. Det er særligt fremhævet, at forslaget om et bodsinstitut er en lovfæstelse af en lempelsesmulighed for tilsynsmyndighederne i tilfælde, hvor der foreligger et erstatningsansvar.

Forslaget indeholder endvidere den nydannelse, at også domstolene tillægges adgang til at nedsætte erstatningens størrelse under hensyn til den udviste skyld, skadens størrelse og omstændighederne i øvrigt.

I de tilfælde, hvor et kommunalbestyrelsesmedlem ikke har ønsket at modtage til-

synsmyndighedens tilbud om at afgøre erstatningsspørgsmålet ved en bod, vil der altså efter forslaget alligevel bestå en mulighed for lempelse af erstatningsansvaret.

Herefter indstiller et *mindretal* (det konservative folkepartis, venstres og kristeligt folkepartis medlemmer af udvalget) lovforslaget til *vedtagelse* med de af udvalget stillede og af indenrigsministeren tiltrådte ændringsforslag.

Et *andet mindretal* (socialdemokratiets medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de af mindretallet stillede ændringsforslag.

Et *tredje mindretal* (socialistisk folkepartis medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de af mindretallet stillede ændringsforslag og udtaler:

I modsætning til indenrigsministeren, som alene med den foreslåede strafbestemmelse har haft til hensigt at stoppe et hul i loven, kunne mindretallet have ønsket, at indenrigsministeren også samtidig havde taget mere hensyn til den offentlige kritik i de senere år af den manglende mulighed for ansvarsplacering, når det drejer sig om ulovligheder begået af folkevalgte.

Ved kun at give tilsynsmyndigheden mulighed for at anmode om påtalerejsning, har man reelt afskåret græsrodsbevægelser og enkeltpersoner, herunder politikere, fra fremover at anmelde kommunalbestyrelser og amtsråd til politiet for pligtforsømmelse.

Hermed har man opnået, at tilsynsmyndigheden bliver et filter, som i praksis nok vil blive uigennemtrængeligt for alt andet end ekstreme tilfælde, og hermed har man faktisk foretaget et tilbageskridt, fordi filtret også udelukker muligheden for en uvildig anklagemyndigheds direkte prøvelse af en folkevalgts pligtforsømmelser. Lovforslaget afhjælper således i det væsentlige ikke de nuværende mangler i retsgrundlaget over for kommunale undladelsessynder.

En række af mindretallets ændringsforslag har til hensigt at sikre det enkelte kommunalbestyrelsesmedlems mulighed for at arbejde grundigt med de kommunale sagsområder. En del af disse ændringsforslag er gældende praksis i mange kommuner, men mindretallet finder det nødvendigt at få dem indarbejdet i

selve lovtæksten, da der jævnligt i flere kommuner bliver lagt hindringer i vejen for enkelte kommunalbestyrelsesmedlemmers arbejde. Desuden foreslår mindretallet lønningsnævnet ophævet, da det til stadighed virker hæmmende på de enkelte kommuners muligheder for at udføre de forskellige opgaver hensigtsmæssigt. I stedet bør kommunerne selv fastlægge løn- og ansættelsesforhold i overensstemmelse med indgåede overenskomster og øvrige gældende regler. Endelig foreslås det, at borgerrepræsentanterne i København får samme økonomiske vilkår, som gælder for andre kommunalbestyrelsesmedlemmer i landet.

Et *fjerde mindretal* (det radikale venstres medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de af mindretallet stillede ændringsforslag.

Et *femte mindretal* (de frie demokratiskes medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de af mindretallet stillede ændringsforslag.

Ændringsforslag

Til § 1

Af et *mindretal* (Agerschou (SF) og Tommy Dinesen (SF)):

1) Efter nr. 1 indsættes som nyt nummer:

»01. I § 2, stk. 3, indsættes som nyt 2. pkt.:
»Forretningsordenen må dog ikke stille det enkelte medlem ringere end medlemmet er stillet efter den af indenrigsministeren udarbejdede normalforretningsorden.««

2) Efter nr. 2 indsættes som nyt nummer:

»02. I § 6, stk. 2, udgår 2. pkt.
3. pkt. bliver herefter 2. pkt.«

3) Efter nr. 2 indsættes som nyt nummer:

»03. I § 7, stk. 3, affattes 1. pkt. således:
»Nyvalg af formand eller næstformand foretages efter reglerne i § 6.««

Af et *flertal* (Hanne Andersen (S), Erenbjerg (S), Egon Jensen (S), Lerke (S), Henning Rasmussen (S) og Taanquist (S), Agerschou (SF), Tommy Dinesen (SF) og Ole Vig Jensen (RV)):

4) Efter nr. 2 indsættes som nyt nummer:
 »04. I § 8, stk. 3, indsættes som nyt 2. pkt.:
 »Medlemmerne har med de begrænsninger, der følger af lovgivningens regler om tavshedspligt, endvidere ret til at gennemse det fremlagte materiale sammen med personer, der ikke er medlemmer af kommunalbestyrelsen.«

Af *mindretallet under nr. 1*:

5) Efter nr. 2 indsættes som nyt nummer:
 »05. I § 11, stk. 1, indsættes efter 1. pkt. som nyt 2. pkt.:
 »Spørgsmål og forslag til beslutninger optages på kommunalbestyrelsens udkast til dagsorden med den af medlemmet ønskede formulering.«
 2. pkt. bliver herefter 3. pkt.«

6) Nr. 8 affattes således:
 »8. I § 20 affattes stk. 5 således:
 »Stk. 5. Ethvert medlem af kommunalbestyrelsen har med de begrænsninger, der følger af lovgivningens regler om tavshedspligt, ret til at få tilsendt dagsordener og udskrifter af beslutningsprotokoller for de udvalg, der nedsættes efter § 17, stk. 1 og 4, samt efter anmodning i det enkelte tilfælde sagsmateriale i samme omfang som medlemmerne af de nævnte udvalg.«

7) Efter nr. 8 indsættes som nyt nummer:
 »06. I § 20 indsættes efter stk. 5 som nyt stykke:
 »Stk. 01. Ethvert medlem af kommunalbestyrelsen har med de begrænsninger, der følger af lovgivningens regler om tavshedspligt, ret til efter anmodning at få tilsendt dagsordener og udskrifter af beslutningsprotokoller for de i § 17, stk. 2, nævnte udvalg, kommissioner, bestyrelser og lignende, i det omfang disse tilstilles kommunalbestyrelsen eller de valgte medlemmer, samt efter anmodning i det enkelte tilfælde sagsmateriale i samme omfang som medlemmerne af det pågældende udvalg m.v.«

8) Efter nr. 8 indsættes som nyt nummer:
 »07. I § 20 indsættes efter stk. 5 som nyt stykke:
 »Stk. 02. Ethvert medlem af kommunalbestyrelsen har med de begrænsninger, der føl-

ger af lovgivningens regler om tavshedspligt, ret til efter anmodning at gennemgå sagsmateriale, der måtte foreligge i kommunens forvaltning. Denne bestemmelse er også gældende for kommunale fællesskaber, jfr. § 60, samt andet samarbejde mellem kommuner.«

9) Efter nr. 8 indsættes som nyt nummer:
 »08. I § 22, stk. 2, 2. pkt., indsættes efter »forudgående« ordet: »skriftligt«.

Af et *mindretal* (Agerschau (SF), Tommy Dinesen (SF) og Ole Vig Jensen (RV)):

10) Efter nr. 8 indsættes som nyt nummer:
 »09. I § 25 udgår stk. 1, og i stedet indsættes:
 »Kommunalbestyrelsens valg af medlemmer til de i § 17, stk. 1 og 4, nævnte udvalg foretages som forholdstalsvalg.
 Stk. 2. Kommunalbestyrelsens valg af medlemmer til de i § 17, stk. 2, nævnte udvalg, kommissioner, bestyrelser o.lign. foretages under ét ved forholdstalsvalg.«

Stk. 2 bliver herefter stk. 3.«

Af et *mindretal* (Maisted (FD)):

11) Nr. 9 udgår, og i stedet indsættes som nye numre:
 »010. § 29, stk. 2, affattes således:
 »Stk. 2. De af kommunalbestyrelsen ansatte samt disses ægtefæller kan ikke være medlem af det stående udvalg, hvis forvaltningsområde omfatter den ansattes tjenstlige virksomhed, eller af økonomiudvalget.«
 011. I § 29 ophæves stk. 3 og 4.«

Af *mindretallet under nr. 1*:

12) Efter nr. 10 indsættes som nyt nummer:
 »012. I § 31 affattes stk. 4 således:
 »Stk. 4. Formanden er i enhver henseende undergivet kommunalbestyrelsens beslutninger. De nærmere regler om formandens forretninger fastsættes i styrelsesvedtægten.«

Af et *mindretal* (Hanne Andersen (S), Erenbjerg (S), Egon Jensen (S), Lerke (S), Henning Rasmussen (S) og Taanquist (S)):

13) I den under nr. 12 foreslåede affattelse af § 34, stk. 2, udgår 1. pkt., og i stedet indsættes:

»I styrelsesvedtægten kan der fastsættes regler om ydelse af et vederlag til kommunalbestyrelsens næstformand. Vederlaget udgør en tiendedel af det i stk. 1 omhandlede vederlag.«

Af flertallet under nr. 4:

14) Nr. 13 udgår.

Af mindretallet under nr. 13:

15) I den under nr. 16 foreslåede affattelse af § 54, stk. 2, udgår i 2. pkt. ordene »af indenrigsministeren«, og i stedet indsættes: »i styrelsesvedtægten«.

Af udvalget, tiltrådt af indenrigsministeren:

16) I den under nr. 18 foreslåede § 61 c, indsættes i stk. 1 som nyt 2. punktum:

»Simpel uagtsom pligttilsidesættelse straffes dog ikke.«

Af et mindretal (Agerschou (SF), Tommy Dinesen (SF) og Maisted (FD)):

17) I den under nr. 18 foreslåede § 61 c affattes stk. 2, 2. pkt., således:

»Et tilsynsråds afgørelse herom kan indbringes for indenrigsministeren af ethvert medlem af kommunalbestyrelsen.«

Af mindretallet under nr. 1:

18) Efter nr. 19 indsættes som nye numre:

»013. I § 66 udgår stk. 2, 3 og 4.

014. I § 66, stk. 5, der bliver stk. 2, udgår i 1. pkt. »og 2« samt 3. pkt.«

19) Nr. 20 og 21 udgår, og i stedet indsættes som nyt nummer:

»015. § 67 ophæves.«

Til § 2

Af flertallet under nr. 4:

20) Efter nr. 2 indsættes som nyt nummer:

»01. I § 8, stk. 3, indsættes som nyt 2. pkt.:

»Medlemmerne har med de begrænsninger, der følger af lovgivningens regler om tavshedspligt, endvidere ret til at gennemse det frelagte materiale sammen med personer, der ikke er medlemmer af borgerrepræsentationen.«

Af mindretallet under nr. 1:

21) Efter nr. 2 indsættes som nyt nummer:

»02. I § 10, stk. 1, indsættes efter 1. pkt., som nyt punktum:

»Spørgsmål og forslag til beslutninger optages på borgerrepræsentationens udkast til dagsorden med den af medlemmet ønskede formulering.«

22) Efter nr. 5 indsættes som nyt nummer:

»03. § 16 affattes således:

»§ 16. Bestemmelserne om fast vederlag, erstatning for dokumenteret tabt arbejdsfortjeneste og diæter m.v. i § 16, stk. 1-6 og stk. 8, i lov om kommunernes styrelse finder tilsvarende anvendelse for borgerrepræsentationens medlemmer.«

23) Efter nr. 5 indsættes som nyt nummer:

»04. I § 20 indsættes efter stk. 4 som nyt stykke:

»Stk. 01. Ethvert medlem af borgerrepræsentationen har med de begrænsninger, der følger af lovgivningens regler om tavshedspligt, ret til at få tilsendt dagsordener og udskrifter af beslutningsprotokoller for de udvalg, der nedsættes efter § 17 og § 19, samt efter anmodning i det enkelte tilfælde sagsmateriale i samme omfang som medlemmerne af de nævnte udvalg.«

24) Efter nr. 5 indsættes som nyt nummer:

»05. I § 20 indsættes efter stk. 4 som nyt stykke:

»Stk. 02. Ethvert medlem af borgerrepræsentationen har med de begrænsninger, der følger af lovgivningens regler om tavshedspligt, ret til efter anmodning at få tilsendt dagsordener og udskrifter af beslutningsprotokoller for de i § 21, stk. 1, nævnte udvalg, kommissioner, bestyrelser og lignende samt det i § 41, stk. 4, nævnte udvalg, i det omfang disse tilstilles borgerrepræsentationen eller de valgte medlemmer, samt efter anmodning i det enkelte tilfælde sagsmateriale i samme omfang som medlemmerne af det pågældende udvalg m.v.«

25) Efter nr. 5 indsættes som nyt nummer:

»06. I § 20 indsættes efter stk. 4 som nyt stykke:

»Stk. 03. Ethvert medlem af borgerrepræsentationen har med de begrænsninger, der følger af lovgivningens regler om tavshedspligt, ret til efter anmodning at gennemgå materiale, der måtte foreligge i forvaltningen. Denne bestemmelse gælder også for kommunale fællesskaber, jfr. § 60 i lov om kommunernes styrelse, samt andet samarbejde mellem kommuner.««

Af mindretallet under nr. 11:

26) Efter nr. 5 indsættes som nyt nummer:
»07. § 24, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. De i kommunens tjeneste ansatte samt disses ægtefæller kan ikke være medlem af et udvalg, en kommission, en bestyrelse, en institution eller lignende, hvori spørgsmål vedrørende den pågældendes tjenstlige forhold kan komme til behandling.««

Af mindretallet under nr. 13:

27) Nr. 6 udgår.

Af mindretallet under nr. 1:

28) Efter nr. 6 indsættes som nyt nummer:
»08. § 33, stk. 3, affattes således:

»Stk. 3. Overborgmesteren og borgmestrene er i enhver henseende undergivet borgerrepræsentationens beslutninger. De nærmere regler om overborgmesterens forretninger fastsættes i styrelsesvedtægten.««

Af mindretallet under nr. 13:

29) Nr. 7 udgår.

30) I den under nr. 8 foreslåede affattelse af § 36 udgår stk. 2.

Af flertallet under nr. 4:

31) Nr. 9 udgår.

Af mindretallet under nr. 13:

32) I den under nr. 10 foreslåede affattelse af § 46, stk. 2, udgår i 2. pkt. ordene »af indenrigsministeren«, og i stedet indsættes: »i styrelsesvedtægten«.

Af udvalget, tiltrådt af indenrigsministeren:

33) I den under nr. 12 foreslåede § 48 b indsættes i stk. 1 som nyt 2. punktum:
»Simpel uagtsom pligttilsidesættelse straffes dog ikke.«

Af mindretallet under nr. 1:

34) Efter nr. 12 indsættes som nyt nummer:

»09. § 51 ophæves.«

Af udvalget, tiltrådt af indenrigsministeren:

Til § 3

35) I den under nr. 3 foreslåede § 13 a indsættes i stk. 1 som nyt 2. punktum:

»Simpel uagtsom pligttilsidesættelse straffes dog ikke.«

Bemærkninger

Til nr. 1

Det præciseres ved ændringsforslaget, at en kommunalbestyrelse ikke kan stille de enkelte kommunalbestyrelsesmedlemmer ringere, end det fremgår af en af indenrigsministeren udarbejdet normalforretningsorden. Den betryggelse findes nødvendig på baggrund af den afklaring af erstatningsforpligtelsen og mulighed for strafansvar, som lovforslaget tilsigter.

Til nr. 2, 3 og 18

Ændringsforslagene betyder, at der til enhver tid kan ske nyvalg af en kommunalbestyrelses formand. Det kan f.eks. være hensigtsmæssigt, hvor formanden har bragt sig i et modsætningsforhold til kommunalbestyrelsens flertal og derved mistet medlemmernes tillid. Ændringsforslag nr. 18 er blot en konsekvensændring.

Til nr. 4 og 20

De fleste kommunalbestyrelser har indført den praksis, at medlemmerne sammen med udenforstående har uhindret adgang til også andet materiale, herunder udvalgsmateriale. Denne praksis berøres ikke af ændringsforslagene.

Ændringsforslagene skal sikre, at medlemmer af kommunalbestyrelsen/borgerrepræsentationen har en reel mulighed for at gennemse det materiale, der er fremlagt til dagsordenspunkterne for det åbne møde, sammen med ikke-medlemmer af kommunalbestyrelsen/borgerrepræsentationen.

Det er rimeligt at sikre især mindretal, at de kan drøfte disse sager med udenforstående, med indstilling, kortmateriale og andre bilag ved hånden.

Til nr. 5 og 21

Ændringsforslagene betyder, at det enkelte kommunalbestyrelsesmedlem har ret til at få optaget spørgsmål og beslutninger på kommunalbestyrelsens dagsorden i den formulering, medlemmet selv ønsker. Det er formodentlig fast praksis i langt de fleste kommuner, men der har enkelte steder været problemer, hvor et kommunalbestyrelsesmedlems formulering bliver ændret undervejs gennem systemet og fremstår anderledes på dagsordenen end ønsket af det pågældende kommunalbestyrelsesmedlem. En ændring af et dagsordenspunkt kan i den ekstreme situation betyde, at medlemmets mulighed for at reagere mod en eventuel formodning om fremtidig ulovligheder formindskes.

Til nr. 6 og 23

Ændringsforslagene medfører, at et kommunalbestyrelsesmedlem får ret til at få tilsendt dagsordener og udskrifter af beslutningsprotokoller for de udvalg, der nedsættes efter § 17, stk. 1 og 4, i styrelsesloven. Det er en ordning, der formodentlig praktiseres i de fleste kommuner, men da det enkelte steder har vist sig at være svært for mindretal at få adgang til dette materiale, er det hensigtsmæssigt at få indføjet i selve lovteksten, at ethvert kommunalbestyrelsesmedlem har denne ret. I øvrigt er bestemmelsen en forudsætning for, at der kan være en reel mening med § 11, stk. 1, i styrelsesloven, da man naturligvis er nødt til at skaffe sig kendskab til sagerne for evt. at kunne bringe dem op i kommunalbestyrelsen.

Til nr. 7 og 24

Der henvises til bemærkningerne til ændringsforslag nr. 6. Det findes dog af hensyn til papirmængden rimeligt, at det enkelte kommunalbestyrelsesmedlem af egen drift forlanger dette materiale. Yderligere skal det tilføjes, at sagsmateriale, der modtages af kommunale repræsentanter i bestyrelser m.v., må være at betragte som kommunalt materiale, idet det modtages på en kommunalbesty-

relses vegne. Ydermere gælder det, at en kommunalbestyrelse kan pålægge disse kommunalt udpegede medlemmer af kommissioner, udvalg, bestyrelser m.v. at tage en bestemt stilling i et givet spørgsmål. Ofte vil en flertalsgruppe i kommunalbestyrelsen efter de nugældende valgeregler besætte sådanne pladser. For at sikre mindretal i kommunalbestyrelser samme indsigt som flertallene og for at sikre mindretalenes muligheder efter styrelseslovens § 11, stk. 1, bør det omtalte forhold udtrykkeligt fremgå af lovteksten.

Til nr. 8 og 25

Da spørgsmålet om kommunalbestyrelsesmedlemmers adgang til materiale i forvaltningen stadig giver anledning til tvivl og problemer i flere kommuner, findes det hensigtsmæssigt, at det klart fremgår af lovteksten, at det er en ret, det enkelte kommunalbestyrelsesmedlem har. Det findes desuden nødvendigt at præcisere, at denne ret for det enkelte kommunalbestyrelsesmedlem også gælder de kommunale fællesskaber, herunder dem der er godkendt efter styrelseslovens § 60, stk. 1. Den foreslåede formulering betyder, at det enkelte kommunalbestyrelsesmedlem kan arbejde med materialet, som det er mest hensigtsmæssigt for den pågældende, naturligvis med de begrænsninger, der følger af lovgivningens regler om tavshedspligt. Det kan f.eks. dreje sig om, at kommunalbestyrelsesmedlemmet indkalder sagkyndig bistand til gennemgangen.

Til nr. 9

Ændringsforslaget medfører, at kommunalbestyrelsens formand skal underrettes skriftligt om udvalgsformandsbeslutninger. Som reglerne er nu, kan underretningen ske mundtligt, hvilket kan hæmme det enkelte kommunalbestyrelsesmedlems mulighed for indsigt i sagsmateriale. Ændringsforslaget tilsigter således yderligere at betrygge kommunalbestyrelsesmedlemmers indsigt i kommunalbestyrelsens arbejde.

Til nr. 10

Ændringsforslaget medfører en øget mindretalsbeskyttelse ved fordeling af kommunale hverv. Som det foregår i øjeblikket vil det oftest være de største partier, der besætter de

i § 17, stk. 2, nævnte hverv. Med forslaget vil mindretal i en kommunalbestyrelse blive rimeligt repræsenteret. Mindretal vil derved i et vist omfang få mulighed for at få indsigt i de øvrige kommunale hverv samt de problemer, varetagelsen af hvervene kan medføre for kommunen med deraf følgende erstatningsansvar.

Til nr. 12 og 28

Ændringsforslagene er en parallel til, hvad der gælder for en udvalgsformand i en kommunalbestyrelse, jfr. § 22, stk. 3, i styrelsesloven. Såfremt ændringsforslaget vedtages, vil der til 3. behandling blive stillet de fornødne konsekvensændringsforslag.

Til nr. 13, 15, 27, 29, 30 og 32

Ændringsforslagene skal forhindre den stærkt stigende centralisering, der bl.a. sker ved, at beføjelser, der hidtil har været tillagt kommunalbestyrelserne i form af vedtægtsbestemmelser, efter lovforslaget skal overføres til indenrigsministeren.

Den kommunale selvbestemmelsesret bør bevares på disse punkter. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til de enkelte ændringsforslag.

Til nr. 13

Ved ændringsforslaget udgår den foreslåede bestemmelse om, at indenrigsministeren fastsætter regler om ydelse af vederlag til kommunalbestyrelsens næstformand.

Til nr. 14 og 31

Ved ændringsforslagene bevares den forpligtelse, kommunalbestyrelserne har til i annoncer, brochurer eller på anden måde at redegøre for det kommende års budget.

Kommunalbestyrelsernes informationspligt bør ikke begrænses, den burde hellere udvides.

Til nr. 15 og 32

Ved ændringsforslagene fastholdes det, at fristen for regnskabets indsendelse til tilsynsmyndigheden fortsat skal fastsættes i styrelsesvedtægten.

Til nr. 16, 33 og 35

Ved ændringsforslagene fjernes den frygt, som bemærkningerne til lovforslaget har skabt i kommunalbestyrelserne for, at også simpel uagtsomhed kan medføre en tilsynsrådssag med krav om betaling af bøde.

Ved ændringsforslagene imødekommer man endvidere Kommunernes Landsforening og Amdsrådsforeningen, som foreslår, at simpel uagtsom pligtforsømmelse udtrykkeligt undtages i bødebestemmelsen.

Til nr. 17

Ved ændringsforslaget opnår ethvert medlem af kommunalbestyrelsen adgang til at indbringe tilsynsrådsafgørelser for indenrigsministeren. Herved undgår man, at de politiske forhold i tilsynsrådet bliver udslagsgivende ved afgørelsen af, om der eventuelt skal rejses påtale.

Til nr. 19 og 34

Ændringsforslagene ophæver lønningsnævnet og medfører, at kommunerne selv fastlægger løn- og ansættelsesforhold i overensstemmelse med indgåede overenskomster og øvrigt gældende regler.

Til nr. 22

Ændringsforslaget medfører, at borgerrepræsentanter i København får samme økonomiske vilkår som kommunalbestyrelsesmedlemmer i landets øvrige kommuner.

Til nr. 27

Ved ændringsforslaget udgår den foreslåede ændring af § 26, hvorefter indenrigsministeren fastsætter regler om ydelse af vederlag, efterløn og repræsentationsgodtgørelse til borgerrepræsentationens formand, næstformand og fungerende formand.

Til nr. 29

Ved ændringsforslaget fastholdes det, at vederlag til medlemmer, der konstitueres som overborgmester eller borgmester, fastsættes i styrelsesvedtægten.

Til nr. 30

Ved ændringsforslaget fastholdes det, at repræsentationsgodtgørelse til overborgme-

ster og borgmestre fortsat skal fastsættes i styrelsesvedtægten.

Karen Højte Jensen (KF) nfm. d. Flemming Jensen (KF) Lizzie Lichtenberg (KF)

Lis Aaltonen (KF) Svend Heiselberg (V) Bente Nielsen (V) Maisted (FD)

Steffensen (KrF) Hanne Andersen (S) Erenbjerg (S) Egon Jensen (S) Lerke (S)

Henning Rasmussen (S) fmd. Taanquist (S) Agerschou (SF) Tommy Dinesen (SF)

Ole Vig Jensen (RV)

Partierne CD, FP og VS havde ikke medlemmer i udvalget.

AMTSRÅDSFORENINGEN I DANMARK

Den 5. april 1984

Bilag 1

Henvendelse fra Amtsrådsforeningen i Danmark og indenrigsministerens kommentarer hertil

Indenrigsministeren har den 16. februar 1984 for folketinget fremsat forslag til lov om ændring af de kommunale styrelseslove (L 67).

Lovforslaget indeholder følgende hovedelementer:

- opfølgning af betænkning nr. 996/1983 om ansvarsplacering og reaktionsmuligheder i kommunestyret,
- forenkling af enkelte bestemmelser om vederlag og pension til kommunalbestyrelsesmedlemmer samt forenkling af enkelte bestemmelser om budget- og regnskabssystemet, og
- forskellige ændringer af redaktionel karakter med henblik på tydeliggørelse af lovteksten.

Til lovforslaget, der ikke forud for fremsættelsen har været forelagt Amtsrådsforeningen til udtalelse, har Amtsrådsforeningen følgende bemærkning:

Ansvars- og sanktionsreglerne

(§ 1, nr. 17-18)

Udover en ændret affattelse af den kommunale styrelseslovs bestemmelser om legalitetstilsyn (§ 61), indeholder lovforslaget en egentlig nydannelse. Der indføres hjemmel for, at et kommunalbestyrelsesmedlem, der gør sig skyldig i grov tilsidesættelse af de pligter, som den pågældendes hverv medfører, kan straffes med bøde. Påtale kan kun ske efter tilsynsmyndighedens begæring. Sagerne behandles som statsadvokatsager.

Baggrunden for den foreslåede straffebestemmelse er, at der også efter gennemførelse af de foreslåede ændringer vedrørende styrelseslovens § 61 vil være tilfælde, hvor der savnes sanktionsmuligheder.

Regeringen har altså i overensstemmelse med ansvarsudvalgets flertal fundet, at der er

behov for at udfylde dette hul i sanktionssystemet. Det kan efter regeringens opfattelse ikke være afgørende, at den foreslåede strafhjemmel kun må forventes bragt i anvendelse i ganske få tilfælde.

Et mindretal i ansvarsudvalget - deriblandt Amtsrådsforeningens repræsentant - har i en særudtalelse anført, at der ikke i praksis er dokumenteret et behov for at supplere sanktionssystemet.

Heri er Amtsrådsforeningen enig. Debatten om sanktionssystemets tilstrækkelighed er rejst på grundlag af to meget omtalte sager. Det er hverken sandsynligt eller sandsynliggjort, at der skulle foregå lovovertredelser, der kan motivere, at der optages straffebestemmelser, rettet mod kommunalbestyrelses- og amtsrådsmedlemmer, i de kommunale styrelseslove.

En gennemførelse af straffebestemmelser vil på uheldig måde kunne påvirke offentlighedens opfattelse af lovgivningsmagtens vurdering af arbejdet i de kommunale råd.

Amtsrådsforeningen ser derfor helst, at bestemmelserne om straf udgår af lovforslaget.

Hvis folketinget skulle finde, at der af ordensmæssige grunde bør indføres straffebestemmelser i de kommunale styrelseslove, skal Amtsrådsforeningen ikke udtale sig mod, at det sker i den i lovforslaget foreliggende form. Bestemmelserne bør dog affattes, så de alene rammer forsætlige eller groft uagtsomme pligtforsømmelser. Simpel uagtsom pligtforsømmelse bør udtrykkeligt undtages.

Budget- og regnskabssystemet

(§ 1, nr. 14)

Efter gældende lov (§ 46 i lov om kommunernes styrelse) fastsættes nærmere regler om

Bilag til bet. o. lovf. vedr. de kommunale styrelseslove

- bestyrelsen af kommunernes kasse- og regnskabsvæsen,
- aflæggelse af årsregnskabet,
- revision og
- afgørelse af bemærkninger i styrelsesvedtægten.

I lovforslaget foreslås § 46 ændret til en bemyndigelse til indenrigsministeren, således at ministeren kan fastsætte nærmere regler om bestyrelsen af kommunens (kommunernes?) kasse- og regnskabsvæsen, om aflæggelse af årsregnskabet, om revision og om afgørelse af bemærkninger.

Forslaget motiveres med, at alle kommuner følger normalstyrelsesvedtægten. Ved at overføre kompetencen til ministeren opnår man den forenkling, at kommunerne fremover fritages for at følge vedtægtsproceduren i forbindelse med ændringer.

Forslaget repræsenterer en fuldstændig nydannelse i kommunallovgivning.

Hidtil har systemet bygget på, at styrelsesreglerne findes i

- lov om kommunernes styrelse,
- styrelsesvedtægten, der skal vedtages af kommunalbestyrelsen (amtsrådet) og stadfæstes af indenrigsministeren,
- regulativer m.v., der udfærdiges af kommunalbestyrelsen (amtsrådet) selv.

Indenrigsministeren har altså ingen selvstændig anordningsmyndighed, d.v.s. bemyndigelse til administrativt, uden om kommunalbestyrelser og amtsråd, at fastsætte generelle landsdækkende regler om indretningen af de enkelte kommuners indre styre.

Forlades vedtægtssystemet, bortfalder de kommunale råds medindflydelse på de centrale regler om den enkelte kommunes styre. Ingen vedtægtsbestemmelse kan indsættes, ændres eller ophæves, uden at det er vedtaget i kommunalbestyrelsen eller amtsrådet.

Ministerens forslag er uden større forenk-

lingsmæssig værdi og vil – afhængigt af, hvordan de ønskede bemyndigelser udnyttes – kunne føre til væsentlige begrænsninger i de enkelte kommuners og amtskommuners adgang til selv at tilrettelægge deres forvaltning.

Amtsrådsforeningen må derfor fraråde den foreslåede ændring af § 46.

Borgmestervederlag og pension m.v.

(§ 1, nr. 12)

Ved ændringsforslag til § 34 i lov om kommunernes styrelse foreslås det at overføre reglerne om vederlag m.v. til borgmestre og viceborgmestre fra styrelsesvedtægten til en bekendtgørelse, der udfærdiges af indenrigsministeren.

Begrundelsen for ændringen er ønsket om at opnå en forenklet administration på området og et hensyn til kommunalbestyrelserne, der herved fritages for »den undertiden vanskelige beslutning at fastsætte størrelsen af vederlaget til bl.a. borgmesteren«.

Indenrigsministeren oplyste i foråret 1983, at der som led i ministerens vidererækkende overvejelser om forenkling af vederlags- og diætbestemmelserne kunne blive tale om særskilt at fremsætte lovforslag, der skaber hjemmel for central fastsættelse af borgmestervederlag m.v.

Amtsrådsforeningen tog dette til efterretning.

Hertil kan Amtsrådsforeningen henholde sig. Man skal dog, efter at spørgsmålet har været genstand for fornyet drøftelse i Amtsrådsforeningens bestyrelse på grundlag af det nu foreliggende lovforslag, ikke undlade at nævne, at også lovforslagets regler om vederlagsfastsættelse m.v. kan opfattes som udtryk for en centralisering, der svækker de kommunale råds medindflydelse og medansvar for indretning af den enkelte kommunes forhold.

Med venlig hilsen

PER KAALUND

/ Jens M. Nielsen

INDENRIGSMINISTERIET

København, den 6. april 1984

I skrivelse af 5. april 1984 til folketingets kommunaludvalg har Amtsrådsforeningen i Danmark fremsat bemærkninger til mit forslag til lov om ændring af de kommunale styrelseslove.

I denne anledning vil jeg gerne udtale følgende:

ad bemærkningerne om ansvars- og sanktionsreglerne

Jeg kan i det hele henvise til mit bidrag til udvalgets betænkning.

ad bemærkningerne til budget- og regnskabs-systemet

Baggrunden for den gældende formulering af styrelseslovens § 46 er, at der forud for kommunalreformen nødvendigvis måtte gælde forskellige regler om f.eks. aflæggelse af regnskab og om revision på grund af de daværende kommunetypers forskellighed.

Ved kommunalreformen bortfaldt behovet for forskellighed i mindstekravene til f.eks. revision. Disse mindstekrav må i dag nødvendigvis være ens. Indenrigsministeriets stadfæstelsespraksis er i overensstemmelse hermed.

Henset til, at vedtægtsinstituttets formål især er lokal udfyldning og supplerung af de generelle styrelsesregler, er det således i god overensstemmelse med styrelseslovens ordning at fastsætte de ufravigelige mindstekrav i en bekendtgørelse. Dette udelukker naturligvis ikke, at kommunalbestyrelsen i sin styrelsesvedtægt supplerer disse mindstekrav med yderligere bestemmelser, som kommunalbestyrelsen måtte finde ønskelige.

Der findes allerede i den gældende affattelse af styrelsesloven adskillige eksempler på, at indenrigsministeren fastsætter nærmere regler om styrelsesanliggender, jfr. således §

16 om vederlag, erstatning for tabt arbejdsfortjeneste og diæter, § 37 om flerårige budgetoverslag, § 38 om specifikation af årsbudgettet, § 41 om beslutning om optagelse af lån m.v., § 55 om låntagning, § 57 om kauti- on m.v., § 62 om kassation af arkivalier og § 67 om godkendelse af visse løn- og ansættelsesforhold.

ad bemærkningerne til borgmestervederlag og pension m.v.

Som det fremgår af de almindelige bemærkninger til lovforslaget og til forslaget § 1, nr. 12, er baggrunden for bestemmelsen om, at regler om ydelse af vederlag, efterløn og pension til kommunalbestyrelsens formand fremover skal fastsættes af indenrigsministeren i en bekendtgørelse, først og fremmest ønsket om at opnå en forenklet administration på området.

Det er i dag sådan, at kun 2-3 pct. af samtlige kommuner ikke har udnyttet de nuværende maksimale satser for borgmestervederlag, der er optaget som bilag til indenrigsministeriets cirkulære af 21. juli 1982. Kun én kommune følger ikke de vejledende regler om ydelse af borgmesterpension, jfr. bilaget til indenrigsministeriets cirkulære af 1. oktober 1970.

Med hensyn til næstformandsvederlag vil jeg gerne bemærke, at det efter forslaget fremdeles vil være op til den enkelte kommunalbestyrelse at beslutte, om vederlag skal ydes til (1.) viceborgmester. Dette skal ses i sammenhæng med, at sådant vederlag i dag kun ydes i 1/3 af kommunerne efter kommunalbestyrelsens beslutning.

På denne baggrund finder jeg ikke, at den foreslåede forenkling af bestemmelserne om borgmestervederlag og pension m.v. på nogen måde kan opfattes som udtryk for en centralisering.

KOMMUNERNES LANDSFORENING

Bilag 2

Den 13. april 1984

Henvendelse fra Kommunernes Landsforening og indenrigsministerens kommentarer hertil

Kommunernes Landsforenings bestyrelse har i sit møde den 16. marts 1984 drøftet indenrigsministerens forslag til lov om ændring af de kommunale styrelseslove (lovforslag nr. L 67) og besluttet at fremføre nedenstående bemærkninger til lovforslaget overfor udvalget.

I lovforslagets § 1, ændringsforslag nr. 14, stilles forslag om, at indenrigsministeren bebyrdes til at fastsætte nærmere regler om bestyrelsen af kommunens kasse- og regnskabsvæsen, om aflæggelse af årsregnskab, om revision og om afgørelse af bemærkninger.

Landsforeningen er af den opfattelse, at den foreslåede bestemmelse vedrører sådanne egentlige kommunale styrelsesregler, som efter deres karakter principielt bør fastsættes enten i styrelsesloven eller i styrelsesvedtægten. Fastsættelse i styrelsesvedtægten giver på dette område en vis mulighed for tilpasning til den enkelte kommunes forhold, hvilket ikke bør forhindres ved en lovændring.

Den foreslåede bemyndigelse forekommer endvidere betænkeligt vid, og der kan ikke ved forslaget gennemførelse opnås nogen nævneværdig administrativ lettelse.

Landsforeningen må derfor tage afstand fra, at forslaget gennemføres.

I lovforslagets § 1, ændringsforslagene nr. 15, 17 og 18, er anført en række bestemmelser, der er en opfølgning af betænkningen om ansvarsplacering i kommunestyret.

Det foreslås bl.a., at et kommunalbestyrelsesmedlem, der gør sig skyldig i grov tilsidesættelse af de pligter, som den pågældendes hverv medfører, kan straffes med bøde.

Landsforeningens repræsentant i ansvarsplaceringsudvalget har i en mindretalsudtalelse sammen med repræsentanterne for Amtsrådsforeningen og Kommunaldirektørforeningen givet udtryk for, at man ikke finder, at der er noget behov for at indføre strafbestemmelser for kommunalbestyrelsesmedlemmer. Landsforeningen kan fortsat tilslutte sig mindretalsudtalelsen.

I bemærkningerne til lovforslaget er samtidig anført, at bestemmelsen – i sjældne undtagelsestilfælde – vil kunne medføre, at også simpel uagtsom pligttilsidesættelse vil kunne give anledning til straf, hvilket landsforeningens repræsentant i ansvarsplaceringsudvalget i en mindretalsudtalelse sammen med repræsentanterne for Amtsrådsforeningen, Frederiksberg kommune og Kommunaldirektørforeningen har taget afstand fra.

Såfremt forslaget om strafbestemmelser gennemføres, lægger landsforeningen fortsat stor vægt på, at simpel uagtsom pligtforsømmelse udtrykkeligt undtages i bødebestemmelsen.

Det foreslås endvidere, at tilsynsrådsafgørelser, der retter sig mod enkelte medlemmer af kommunalbestyrelsen, fremover kun kan ankes af vedkommende medlem.

Landsforeningen finder, at udgangspunktet for ankespørgsmålet må være den gældende regel i styrelseslovens § 47, stk. 3, hvorefter tilsynsrådsafgørelser af kommunalbestyrelserne kan indbringes for indenrigsministeriet, idet man i øvrigt kan tilslutte sig, at ankeadgang tillige tillægges de kommunalbestyrelsesmedlemmer, der er omfattet af afgørelsen.

EVAN JENSEN

/ Peter Gorm Hansen

INDENRIGSMINISTERIET

København, den 25. april 1984

I skrivelse af 13. april 1984 til folketingets kommunaludvalg har Kommunernes Landsforening fremsat bemærkninger til mit forslag til lov om ændring af de kommunale styrelseslove.

I denne anledning vil jeg gerne udtale følgende:

Henvendelsen fra Kommunernes Landsforening svarer i det væsentligste til en henvendelse af 5. april 1984 til kommunaludvalget fra Amtsrådsforeningen i Danmark. Jeg kan derfor i det hele henvise til mine bemærkninger i skrivelse af 6. april 1984 til denne henvendelse.

Landsforeningen har yderligere udtalt sig imod den foreslåede formulering af § 61, stk. 7, 2. pkt., hvorefter et tilsynsråds afgørelse om sanktioner, der retter sig mod enkelte medlemmer af kommunalbestyrelsen, alene kan ankes til indenrigsministeren af disse medlemmer. Efter foreningens opfattelse bør også kommunalbestyrelsen kunne indbringe

et sådant spørgsmål for indenrigsministeren.

I ansvarsudvalget deltes landsforeningens synspunkt af repræsentanten for Kommunaldirektørforeningen, medens udvalgets øvrige medlemmer ikke fandt det rimeligt at tillægge kommunalbestyrelsen ankeadgang for afgørelser om sanktioner, der ikke er rettet mod kommunalbestyrelsen.

Jeg er enig i udvalgsflertallets opfattelse. Der er i denne slags sager et meget stort behov for, at et tilsynsråds afgørelse er endelig for det kommunalbestyrelsesmedlem, som afgørelsen vedrører. Dette medlem, der vel er den nærmeste til at vurdere afgørelsens rimelighed, bør ikke kunne udsættes for en længere periode med uvished om den eventuelle sanktions indhold. Dette hensyn er efter min mening så tungtvejende, at reglerne bør udformes således, at kun medlemmet selv kan anke afgørelsen, hvorved der samtidig opnås sikkerhed for, at anke som politisk chikane udelukkes.

Nogle af udvalgets spørgsmål til indenrigsministeren og dennes svar herpå

Spørgsmål 10:

Ministeren bedes bekræfte, at det stadig væk for den enkelte borger er muligt at indgive politianmeldelse.

Svar:

Anklagemyndigheden påtaler i almindelighed i embeds medfør, d.v.s. uden krav om anmeldelse, straffbare overtrædelser af lovligheden. En anmeldelse om et strafbart forhold har den betydning, at anklagemyndigheden får kendskab til lovovertrædelsen.

Med lovforslaget tilsigtes der ingen ændring i denne retstilstand. En borger kan fortsat til anklagemyndigheden indgive anmeldelse om et forhold, der efter den nu gældende lovgivning er strafbart. Det gælder også i tilfælde, hvor det strafbare forhold angives at være begået af et medlem af en kommunalbestyrelse, f.eks. såfremt påstanden vedrører en formodet overtrædelse af bestemmelsen i straffelovens § 152 om tavshedspligt.

Efter den foreslåede bestemmelse om straf for grove pligttilsidesættelser er anklagemyndighedens påtale imidlertid gjort betinget af, at tilsynsmyndigheden fremsætter begæring om påtale. Baggrunden for, at det foreslås, at det skal bero på tilsynsmyndigheden, om påtale rejses mod et kommunalbestyrelsesmedlem for grov pligttilsidesættelse, er, at der ellers kunne frygtes at blive tale om misbrug derved, at der blev indgivet grundløse, tvivlsomme eller bagatelagtige anmeldelser for at genere politiske modstandere. Uanset om en tiltale eller domfældelse i sådanne tilfælde måtte opgives, ville en offentlig omtale af sagen være særdeles ubehagelig for det pågældende kommunalbestyrelsesmedlem.

Regeringen lægger derfor megen vægt på, at påtale kun kan rejses efter tilsynsmyndighedens anmodning. En sådan anmodning vil kunne fremkomme som følge af en henven-

delse fra en borger, herunder et andet kommunalbestyrelsesmedlem, men tilsynsmyndigheden kan også begære påtale af egen drift.

Spørgsmål 24:

Vil ministeren sikre, at der bliver reel mulighed for, at medlemmer af kommunalbestyrelsen kan gennemgå sagerne på det åbne mødes dagsorden med andre end kommunalbestyrelsens medlemmer?

Svar:

Formålet med bestemmelsen i normalforretningsordenens § 3, stk. 3, om fremlæggelse af sager er, at kommunalbestyrelsesmedlemmerne får mulighed for grundigt at sætte sig ind i de sager, der skal behandles på det kommende kommunalbestyrelsesmøde.

Det er kommunalbestyrelsens opgave at sikre, at medlemmerne får fri og uhindret adgang til at gennemse sagerne. Kommunalbestyrelsen kan som følge heraf fastsætte forskrifter for, om og i givet fald på hvilken måde der kan gives også ikke-medlemmer adgang til at gennemgå sagerne. Sådanne ordensforskrifter er undergivet en almindelig forvaltningsretlig lighedsgrundsætning. En tilladelse til, at kommunalbestyrelsesmedlemmer lader ikke-medlemmer, f.eks. partifæller, deltage i en sags gennemgang, må derfor gælde for samtlige kommunalbestyrelsesmedlemmer. Lighedsgrundsætningen gælder i øvrigt også, hvis kommunalbestyrelsen beslutter at lade repræsentanter for pressen få adgang til de fremlagte sager. Det vil således ikke være lovligt kun at lade repræsentanter for visse dagblade få adgang til det lokale, hvori sagerne er fremlagt.

Det må efter min opfattelse tilkomme kommunalbestyrelsen at tage stilling til, om man ønsker en ordening, hvorefter der – uden at det går ud over kommunalbestyrelsesmed-

lemmernes uhindrede adgang til de fremlagte sager – gives ikke-medlemmer af kommunalbestyrelsen adgang til det lokale, hvori sagerne findes, og hvilke ordens- og tilsynsbestemmelser der i bekræftende fald skal være gældende. Jeg finder det derfor ikke rigtigt at indføre en *pligt* for kommunalbestyrelsen til at lade ikke-medlemmer få adgang til de omhandlede sager.

I fortsættelse af min besvarelse af 6. april 1984 af udvalgets spørgsmål 24 (L 67. – bilag 15) skal jeg supplerende oplyse følgende:

Som nævnt i min besvarelse af spørgsmål 24 finder jeg det bestemt ikke unaturligt, at et kommunalbestyrelsesmedlem ønsker at gennemgå de fremlagte sager med partifæller, der ikke er medlemmer af kommunalbestyrelsen. En sådan fremgangsmåde trænger sig især på, hvis den pågældende gruppe i kommunalbestyrelsen består af et enkelt eller dog ganske få medlemmer.

Der bør derfor efter min mening foreligge endog meget tungtvejende grunde for en kommunalbestyrelses beslutning om, at kommunalbestyrelsens medlemmer afskæres fra at gennemgå de fremlagte sager med ikke-medlemmer.

Sådanne grunde vil efter min opfattelse kun kunne foreligge i helt særegne tilfælde. Jeg tænker her på tilfælde, hvor en adgang

til at gennemgå sagerne med ikke-medlemmer betyder et uacceptabelt indgreb i kommunalbestyrelsesmedlemmernes fri og uhindrede adgang til at gennemse sagerne.

En sådan situation vil foreligge, hvis et medlem ønsker at gennemgå de fremlagte sager med et forholdsvis stort antal ikke-medlemmer, og hvis en eller flere af de fremlagte sager indeholder dokumenter, som ikke-medlemmer på grund af medlemmets tavshedspligt ikke må få adgang til, og hvor disse dokumenter derfor skal udtages af sagerne. Selv om ikke-medlemmers adgang til at gennemse sagerne naturligvis altid må ske med respekt af kommunalbestyrelsesmedlemmernes ret, vil de andre medlemmers ret i et sådant tilfælde let kunne blive illusorisk alene på grund af den tid, som det nødvendigvis må tage at ordne sagerne igen med dokumenterne i den rigtige orden.

Endelig kan man ikke ganske udelukke muligheden af, at en adgang til sagsgennemgang sammen med ikke-medlemmer vil blive søgt udnyttet i chikanøst øjemed, f.eks. ved fremmøde af et uforholdsmæssigt stort antal ikke-medlemmer. Det er på denne baggrund, at jeg ikke har ment det rigtigt at give kommunalbestyrelsens medlemmer en *ubetinget* ret til at gennemse sagerne sammen med ikke-medlemmer: